

การพัฒนาเศรษฐกิจการเมืองของเวียดนาม: กรณีศึกษาการปฏิรูปหลังยุคโด่ย เหมย
(Doi Moi)

DEVELOPMENT OF THE POLITICAL ECONOMY IN VIETNAM: A CASE STUDY OF
POST-DOI MOI REFORMS

วรวิทย์ จำลองนาค¹ และ ฮว่าย เหงวียน ธู²

Worawoot Jumlongnark¹ and Hoai Nguyen Thu²

วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม¹

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม²

College of Politics and Governance, Mahasarakham University¹

Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University²

Corresponding Author E-mail: worawoot.j@msu.ac.th

บทความวิชาการ(Academic Article)

Received 12/1/2024, Revised 11/2/2024, Accepted 11/2/2024

บทคัดย่อ

บทความนี้ได้นำเสนอการวิเคราะห์เกี่ยวกับเศรษฐกิจการเมืองของเวียดนาม โดยมุ่งเน้นไปที่ช่วงการเปลี่ยนแปลงหลังการปฏิรูปโด่ย เหมย (Doi Moi) ในช่วงปลายทศวรรษ 1980 โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจทางการเมือง นโยบายเศรษฐกิจ และผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในเวียดนาม ด้วยการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของประเทศจากการวางแผนจากส่วนกลางไปสู่เศรษฐกิจที่มุ่งเน้นตลาด การศึกษานี้เป็นการอธิบายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างการกำหนดนโยบายที่นำโดยรัฐและการพัฒนาเศรษฐกิจจากแหล่งข้อมูลยุติธรรมที่หลากหลาย ประกอบด้วยบทความวิจัย บทความทางวิชาการ และข้อมูลทางสถิติ บทความนี้ยังวิเคราะห์ถึงปัจจัยขับเคลื่อนหลัก ความท้าทาย และผลกระทบต่อเศรษฐกิจการเมืองของเวียดนามในบริบทของจุดยืนระดับภูมิภาคและระดับโลก

คำสำคัญ: การตัดสินใจทางการเมือง; การปฏิรูป; นโยบายโด่ย เหมย; เศรษฐกิจการเมืองเวียดนาม

Abstract

This article provides an in-depth analysis of the political economy of Vietnam, focusing on the transformative period following the Doi Moi reforms of the late 1980s. It examines the interplay between political decision-making, economic policy, and the resultant socio-economic outcomes in Vietnam. By analyzing the country's transition from a centrally planned to a market-oriented economy, this study sheds light on the intricate relationship between state-led governance and economic development. Drawing upon an array of secondary sources, including research papers, academic articles, and statistical data. This article illuminated the key drivers, challenges, and implications of Vietnam's political economy in the context of its regional and global standing.

Keywords: political decision-making; reform; Doi Moi policy; Vietnam's political economy

บทนำ

เศรษฐกิจการเมืองของเวียดนามมีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมากนับตั้งแต่เริ่มใช้นโยบายโด่ย เหมย (Doi Moi) ในปี พ.ศ. 2529 การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญนี้ถือเป็นการออกจากระบบเศรษฐกิจที่มีการวางแผนจากส่วนกลางที่เข้มงวด ไปสู่แนวทางที่มุ่งเน้นตลาดมากขึ้น มีการกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน อิทธิพลระหว่างการตัดสินใจทางการเมืองและการปฏิรูปเศรษฐกิจได้กำหนดทิศทางการพัฒนาของเวียดนามอย่างมีนัยสำคัญ

การนำนโยบายโด่ย เหมย มาใช้ในประเทศเวียดนาม ได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเวียดนามที่สำคัญคือ การกระจายอำนาจให้แก่ภาคธุรกิจและท้องถิ่น ให้สิทธิการครอบครองที่ดินทำการเกษตร เพิ่มบทบาทภาคเอกชนและเปิดเสรีด้านการลงทุน นโยบายนี้ได้ส่งผลทำให้เศรษฐกิจของเวียดนามมีการพัฒนาและเติบโตอย่างต่อเนื่อง เฉลี่ยที่ร้อยละ 6-8 ต่อปี และสัดส่วนการผลิตเปลี่ยนแปลงจากภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและการบริการ

บทความนี้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับพลวัตที่ซับซ้อนของเศรษฐกิจในช่วงเปลี่ยนผ่าน และนำเสนอความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างโครงสร้างทางการเมือง กรอบนโยบาย และผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดความเข้าใจที่ครอบคลุมเกี่ยวกับเศรษฐกิจการเมืองของประเทศเวียดนามในปัจจุบัน

ภูมิทัศน์ทางการเมืองและนโยบายเศรษฐกิจ

ภูมิทัศน์ทางการเมืองของเวียดนามซึ่งเป็นระบบสาธารณรัฐสังคมนิยมพรรคเดียว มีบทบาทสำคัญในการกำหนดกรอบนโยบายเศรษฐกิจของประเทศ พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม (Communist Party of Vietnam: CPV) ยังคงมีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจเชิงนโยบายที่สำคัญ โดยขับเคลื่อนการปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศผ่านการวางแผนแบบรวมศูนย์และการแทรกแซงของรัฐเชิงยุทธศาสตร์ ความมุ่งมั่นของพรรคในการรักษาเสถียรภาพทางการเมือง ในขณะเดียวกันก็ดำเนินการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจได้กำหนดวิธีการพัฒนาของเวียดนามในช่วงไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่รัฐบาลให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เอื้ออำนวยต่อการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) และการจัดลำดับความสำคัญของการเติบโตที่มุ่งเน้นการส่งออก ทำให้เวียดนามเป็นหนึ่งในประเทศเศรษฐกิจที่เติบโตเร็วที่สุดในภูมิภาค (Audretsch & Fiedler, 2022)

การเมืองของประเทศเวียดนามเป็นหัวข้อที่น่าสนใจและมีความสลับซับซ้อน ประเทศนี้ปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์ แต่มีเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่เติบโตอย่างรวดเร็ว การเลือกผู้นำของเวียดนามไม่ได้เป็นการเลือกตั้งทั่วไป แต่เป็นการคัดเลือกภายในพรรคคอมมิวนิสต์ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจะต้องดำรงตำแหน่งสำคัญ 4 ตำแหน่ง ได้แก่ เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์, ประธานาธิบดี, นายกรัฐมนตรี, และประธานสภาแห่งชาติ (Wischermann et al., 2023) เวียดนามเป็นประเทศที่ปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์ โดยมีพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามเป็นพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียวของประเทศ การปกครองท้องถิ่นของเวียดนามแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับหนึ่ง : จังหวัด (tỉnh) และ เทศบาลนคร (thành phố trực thuộc trung ương) ระดับสอง : เขต (quận) และ อำเภอ (huyện) และ ระดับสาม : แขวง (phường) และ ตำบล (xã) การปกครองท้องถิ่นในแต่ละระดับมีการเลือกตั้งสภาปกครองท้องถิ่น (Hội đồng nhân dân) ซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาท้องถิ่น สภาปกครองท้องถิ่นในแต่ละระดับจะเลือกตั้งประธานสภาปกครองท้องถิ่น (Chủ tịch Hội đồng nhân dân) เป็นผู้บริหารการปกครองท้องถิ่นให้สอดคล้องกับนโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์และของรัฐ (Nguyen, 2019)

การปฏิรูปโดย เหมย หรือการปฏิรูปเพื่อทางเลือกใหม่ คือ ชื่อที่ให้กับนโยบายการปฏิรูปทางเศรษฐกิจที่เริ่มใช้ในประเทศเวียดนามในปี พ.ศ. 2529 เพื่อสร้าง "เศรษฐกิจตลาดแนวสังคมนิยม" คำว่า Doi Moi (Đổi mới) เองเป็นคำทั่วไปที่มีการใช้มากในภาษาเวียดนาม หมายถึง "ปรับปรุง" หรือ "นวัตกรรม" แต่่นโยบาย Doi Moi (Chính sách Đổi mới) เป็นการอ้างอิงถึงนโยบายการปฏิรูปที่พยายามจะเปลี่ยนแปลงเวียดนามจากเศรษฐกิจแบบวางแผนจากส่วนกลางไปเป็นเศรษฐกิจแบบตลาดแนวสังคมนิยม (ชญาณี ขวโนทัย, 2561)

การปฏิรูปโดย เหมย ได้ถูกนำเสนอโดยพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามในปี พ.ศ. 2529 ในการประชุมสามัญชาติครั้งที่ 6 ของพรรคคอมมิวนิสต์ นโยบายการปฏิรูปได้เน้นบทบาทที่สำคัญกับกลไกตลาดในการประสานกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างองค์กรและหน่วยงานของรัฐ และอนุญาตให้มีการเอื้ออำนวยประโยชน์

กับผู้ถือกรรมสิทธิ์ขององค์กรขนาดเล็กและการสร้างตลาดหุ้นสำหรับองค์กรของรัฐและไม่ใช่ของรัฐ (Nguyen, 2022)

ผลจากการปฏิรูปโดย เหมย ทำให้เวียดนามเป็นประเทศที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในปี 2020 เพิ่มขึ้น 2.9 เปอร์เซ็นต์ เนื่องด้วยสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 และในปี 2022 เพิ่มขึ้น 8 เปอร์เซ็นต์ ตามรายงานของธนาคารโลก (Worldbankdata, 2023) เวียดนามได้ปรับปรุงนโยบายและส่งเสริมการลงทุนในหลายสาขา เช่น การผลิต การบริการ การท่องเที่ยว และการเกษตรเพื่อส่งเสริมการแข่งขันและความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

ปัจจัยหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของประเทศเวียดนาม ก็คือ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone: SEZ) ซึ่งเป็นพื้นที่ที่รัฐบาลเวียดนามกำหนดให้มีการประกอบกิจการเศรษฐกิจและการค้าที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ ในประเทศ เพื่อส่งเสริมการลงทุน การส่งออก และการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ ปัจจุบันเวียดนามมีเขตเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งหมด 18 แห่ง โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ (Tang, 2023)

1) เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Border Economic Zone: BEZ) เป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่ใกล้ชายแดนของประเทศเวียดนามกับประเทศอื่น ๆ เช่น ลาว จีน และกัมพูชา เพื่อส่งเสริมการค้าข้ามชายแดน เป็นต้น

2) เขตเศรษฐกิจพิเศษชายทะเล (Coastal Economic Zone: CEZ) เป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่บนชายหาดหรือใกล้ชายหาดของประเทศเวียดนาม เพื่อส่งเสริมการค้าทางทะเล

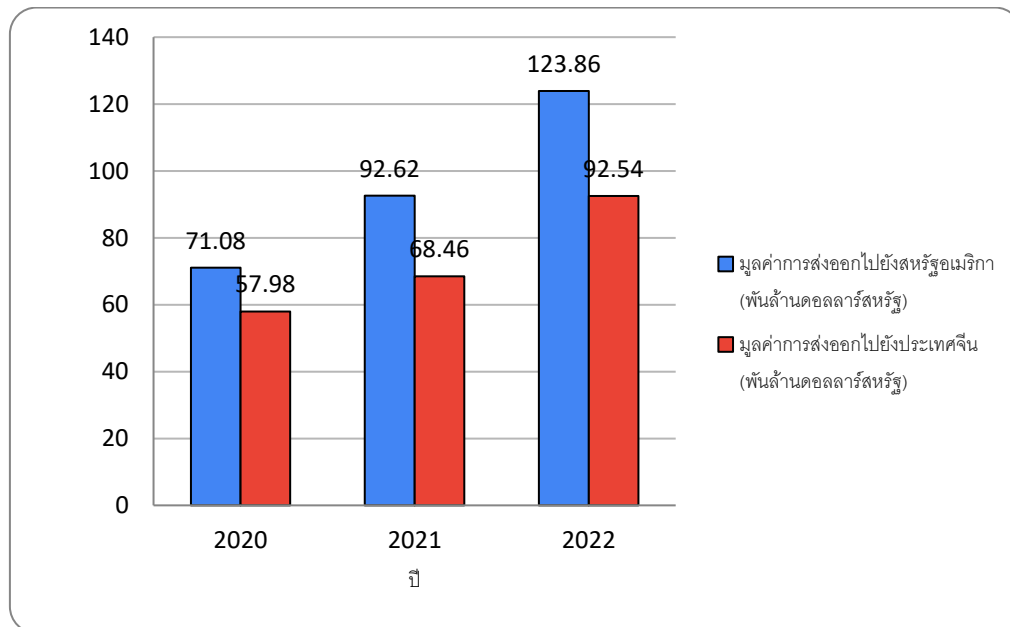
3) เขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศ (Inland Economic Zone: IEZ) เป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่ในบริเวณในประเทศ เช่น กรุง Hanoi หรือนคร Ho Chi Minh เพื่อส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมและการบริการ เป็นต้น

เวียดนามเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศอย่างสูง ด้วยการเติบโตทางเศรษฐกิจที่แข็งแกร่ง การเปิดประเทศให้กับการค้าระหว่างประเทศ และการมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาล เวียดนามมีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในหลายภาคส่วน เช่น อุตสาหกรรมแปรรูป อุตสาหกรรมไอที และอุตสาหกรรมพลังงาน ผู้ลงทุนจากต่างประเทศสามารถเลือกลงทุนในเวียดนามได้หลายแบบ เช่น การจัดตั้งบริษัทใหม่ การเข้าไปเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่มีอยู่แล้ว หรือการจัดตั้งสถาบันการค้า (Ngoc, 2020) อย่างไรก็ตาม ผู้ลงทุนจำเป็นต้องคำนึงถึงข้อจำกัดและความเสี่ยงของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในเวียดนาม เช่น ปัญหาความโปร่งใสของกฎหมายและข้อบังคับ และความไม่พอใจของแรงงาน เป็นต้น

เนื่องจากสงครามทางการค้าระหว่างประเทศจีนกับประเทศสหรัฐอเมริกา ที่เกิดขึ้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ได้ส่งผลกระทบต่อการค้าโลกอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคเอเชีย ที่มีประเทศจีนเป็นตลาดใหญ่และเป็นพันธมิตรสำคัญของหลายประเทศ แต่ในขณะเดียวกัน สงครามทางการค้านี้ก็เป็นโอกาสสำหรับ

บางประเทศที่ต้องการหลีกเลี่ยงการได้รับผลกระทบจากการค้าไม่เป็นธรรมของประเทศจีน และต้องการเพิ่มความสัมพันธ์กับประเทศสหรัฐอเมริกา หนึ่งในประเทศที่ได้รับประโยชน์จากสถานการณ์นี้ คือ ประเทศเวียดนาม ที่มีปริมาณและมูลค่าทางการค้ากับประเทศจีนและประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นอันดับต้นๆ ของประเทศคู่ค้าของตัวเอง และได้ใช้โอกาสนี้ให้ในการปฏิรูปฐานการผลิตของตนเอง โดยการปรับเปลี่ยนแผนผังการผลิตและการจัดส่งสินค้า เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก ผลของการกระทำดังกล่าวได้ทำให้ประเทศเวียดนามได้รับผลตอบแทนในด้านเศรษฐกิจสูงขึ้นอย่างชัดเจนและยังได้เปิดตลาดการค้าใหม่ๆ กับอีกหลายประเทศ เช่น สหภาพยุโรป (EU) ผ่านข้อตกลง EVFTA (EU-Vietnam Free Trade Agreement) และ RCEP (Regional Comprehensive Economic Partnership) เป็นต้น (Vu et al., 2023)

ภาพที่ 1 แสดงมูลค่าการส่งออกสินค้าของประเทศเวียดนามไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศจีน ในปี 2020-2022

ที่มา GENERAL STATISTICS OFFICE (2023)

ความสำเร็จและความท้าทายทางเศรษฐกิจ

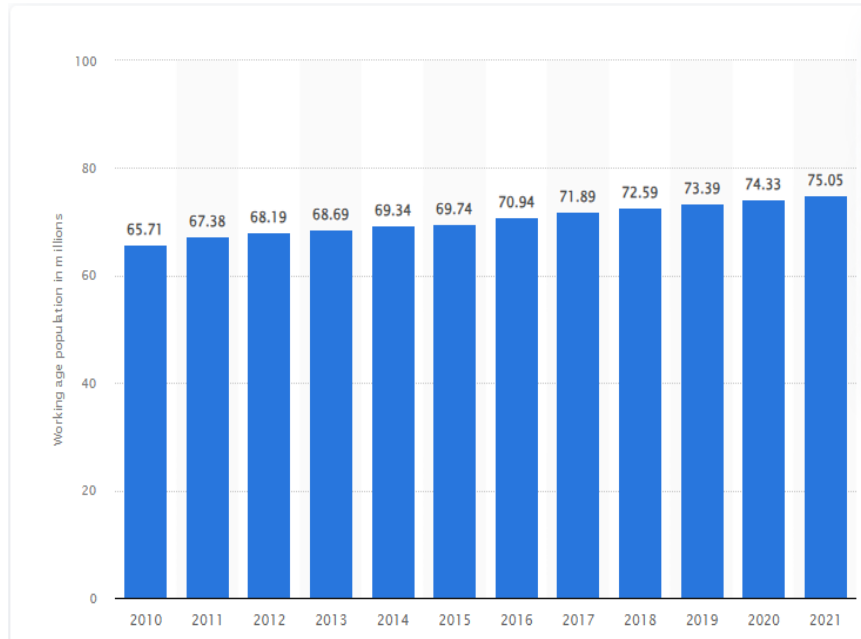
ยุคหลังการปฏิรูปโดย เหมย (Doi Moi) ประเทศเวียดนามประสบความสำเร็จทางเศรษฐกิจอย่างน่าทึ่ง รวมถึงการเติบโตของ GDP อย่างต่อเนื่อง การลดความยากจน และการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้น การบูรณาการประเทศเข้ากับห่วงโซ่อุปทานระดับโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคการผลิตและการเกษตร ได้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในการส่งออก และขยายตลาดการค้าไปทั่วโลก (Baccini et al., 2019)

เวียดนามเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการส่งออกสินค้าไปยังตลาดทั่วโลก โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย ยุโรป สหรัฐอเมริกา และแอฟริกา การส่งออกสินค้าของเวียดนามได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดจากการ

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การลดภาระภาษีและการป้องกันการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม ผลที่ได้ คือ การเพิ่มขยายตลาดและสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศอย่างต่อเนื่อง ในปี ค.ศ. 2023 ตั้งแต่ต้นปีมาจนถึงวันที่ 15 สิงหาคม ประเทศเวียดนามได้ส่งออกสินค้ามูลค่ารวมถึง 2 แสน 9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการนำเข้าอยู่ที่กว่า 1 แสน 9 หมื่น 3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเวียดนามได้เปรียบดุลการค้ากว่า 1 หมื่น 6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยสินค้าหลักที่ส่งออกไปยังตลาดโลก ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ เครื่องคอมพิวเตอร์ ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องจักรกลและอะไหล่อื่นๆ (VOVWORLD, 2566) เวียดนามได้รับผลตอบแทนจากการส่งออกสินค้าเหล่านี้ในรูปของการเพิ่มพูนมูลค่าทางเศรษฐกิจ การลดความยากจน และการเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชากร

เวียดนามเป็นประเทศที่มีประชากรวัยทำงานจำนวนมาก ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ การมีแรงงานที่มีคุณภาพและราคาถูกส่งผลให้ประเทศเวียดนามสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมแปรรูป การผลิตสินค้า และการบริการ ประชากรวัยทำงานของเวียดนามประกอบด้วยผู้ที่อยู่ในช่วงอายุ 15-64 ปี ซึ่งประมาณ 75% ของประชากรทั้งหมด และมีอัตราการเข้าร่วมตลาดแรงงานสูงถึง 76% (มณีภัทร์ ไทรเมฆ, 2566) ประชากรเหล่านี้เป็นแหล่งแรงงานที่สำคัญสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพราะพวกเขาสามารถทำงานให้แก่ผู้ประกอบการที่ต้องการแรงงานที่มีความสามารถและค่าจ้างไม่สูง (Nguyen, 2022) ค่าแรงในเวียดนามเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ช่วยให้ประเทศเวียดนามได้รับความสนใจจากผู้ลงทุนต่างชาติ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่ต้องการแรงงานจำนวนมาก เช่น เสื้อผ้า ผ้าใบ ไอที และอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลกำไร ตามข้อมูลของ ILOSTAT (2023) Database ในปี 2022 ค่าแรงขั้นต่ำของเวียดนาม คือ 168 USD/เดือน เทียบกับประเทศไทยมีค่าแรงขั้นต่ำอยู่ที่ 249 USD/เดือน เห็นได้ว่าค่าแรงในเวียดนามถูกกว่าไทยถึง 33.5% การมีประชากรวัยทำงานจำนวนมากและค่าแรงในราคาถูกส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศเวียดนามโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการแรงงานของผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะการมีบุคลากรที่มีความสามารถในการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ การมีแรงงานที่มีคุณภาพและราคาถูกยังเป็นปัจจัยที่ช่วยให้เวียดนามสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกได้ดีขึ้น

ภาพที่ 2 แผนภูมิแสดงจำนวนประชากรชาวเวียดนามที่อยู่ในวัยทำงานตั้งแต่ปี 2010-2021 (หลักล้านคน)

ที่มา: Statista (2024)

การขยายตัวของชนชั้นกลางในประเทศเวียดนามในช่วงหลายปีที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ชนชั้นกลางใหม่ของเวียดนามมีรายได้สูงขึ้น มีการศึกษาและการอบรมที่ดีขึ้น และมีความต้องการใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพและหลากหลายขึ้น การบริโภคและการลงทุนที่เพิ่มขึ้นของชนชั้นกลางได้ส่งเสริมให้เกิดการเติบโตของภาคอุตสาหกรรม การค้า และการบริการ และสร้างโอกาสให้กับผู้ประกอบการใหม่และผู้ประกอบการขนาดเล็กและกลาง เพื่อเข้ามาแข่งขันและสร้างความหลากหลายให้กับตลาด

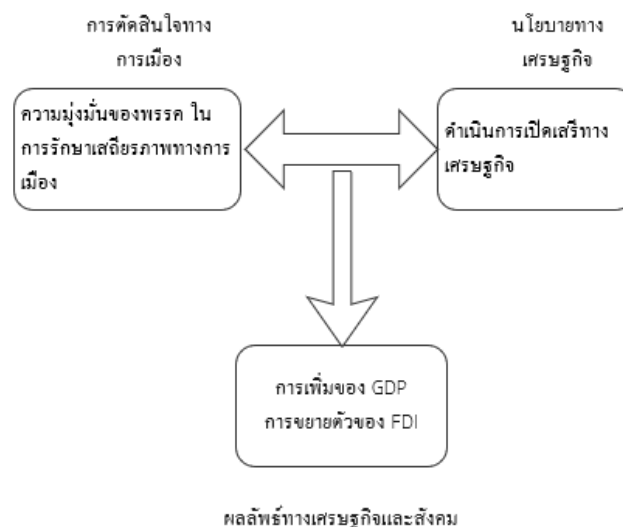
อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของชนชั้นกลางไม่ได้เป็นปัจจัยที่ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจประเทศเพียงอย่างเดียว เพราะชนชั้นกลางใหม่ยังพบปัญหาใหม่ๆ ตามมาด้วย เช่น ความไม่เท่าเทียมทางสังคม ความไม่พอใจต่อการบริหารจัดการของรัฐบาล ความไม่มั่นคงทางการเมือง และความไม่ยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม การแก้ไขปัญหาเหล่านี้ จำเป็นต้องใช้การปรับปรุงแผนพัฒนาระยะยาว การพัฒนาระบบสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการสังคม การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ และการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาาร่วมกันที่คำนึงถึงผู้ถูกเอารัดเอาเปรียบในสังคม (Bayrak et al., 2022) โดยรวมแล้ว การขยายตัวของชนชั้นกลางในประเทศเวียดนามเป็นปรากฏการณ์ที่มีผลสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม การใช้ประโยชน์จากโอกาสและการแก้ไขความท้าทายที่เกิดขึ้นจะขึ้นอยู่กับการมีวิสัยทัศน์ การมีนโยบาย และการมีความร่วมมือของทุกภาคส่วนในประเทศ

เวียดนามเป็นประเทศที่ได้ให้โอกาสผู้ลงทุนและผู้ประกอบการได้รับผลตอบแทนสูงในด้านการเงินและอสังหาริมทรัพย์ แต่ก็ต้องเตรียมตัวเผชิญกับความท้าทายที่อาจเกิดขึ้น การมีการวางแผนและศึกษาข้อมูลอย่าง

ละเอียดย การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมท้องถิ่น และการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้ผู้ลงทุนและผู้ประกอบการสามารถประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตลาดเวียดนามได้ อย่างไรก็ตาม ประเทศเวียดนามยังมีความท้าทายอย่างอื่นที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ การทุจริต และรัฐวิสาหกิจที่ไม่มีประสิทธิภาพ ยกตัวอย่าง เช่น ในขณะที่ประเทศเวียดนามกำลังพัฒนาเศรษฐกิจไปด้วยดี แต่มีนักธุรกิจเพียงไม่กี่คนที่ร่ำรวยมาก เช่น นาย Pham Nhat Vuong นักธุรกิจที่เป็นเจ้าของ Vingroup ซึ่งมีมูลค่าสุทธิสูงถึง 4.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่ GDP per capita ของประชาชนเวียดนามมีเพียง 4,163 ดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2022 เท่านั้น ซึ่งแสดงถึงความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชนเวียดนามได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและความเปราะบางของภาคเกษตรกรรมต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้กลายเป็นปัญหาเร่งด่วน ซึ่งต้องการความสนใจมากขึ้นจากผู้กำหนดนโยบายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

บทสรุป

เศรษฐกิจการเมืองของเวียดนามยังคงเป็นภูมิทัศน์ที่มีพลวัตและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีความสมดุลที่ละเอียดอ่อนระหว่างการแทรกแซงของรัฐและกลไกตลาด ในขณะที่ประเทศเวียดนามมีความก้าวหน้าครั้งสำคัญในการบรรลุการเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาทางสังคม โดยพิจารณาได้จากแผนภาพ ที่ 3

ภาพที่ 3 แสดงแผนภาพความสัมพันธ์ของการตัดสินใจทางการเมืองและนโยบายเศรษฐกิจซึ่งส่งผลต่อผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเวียดนาม

ความท้าทายที่ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องยังคงเป็นการทดสอบความยืดหยุ่นของสถาบันทางการเมืองและเศรษฐกิจให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างยั่งยืน แนวทางในการจัดการ ประกอบไปด้วย ประเด็นด้านธรรมาภิบาล

การปฏิรูปสถาบัน และการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นสิ่งสำคัญสำหรับเวียดนามในการรับมือกับความซับซ้อนของเศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และรักษาตำแหน่งของตนในฐานะผู้เล่นที่มีพลวัตและแข่งขันได้ในเวทีระหว่างประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- ชญาณี ชะโนทย์. (2561). นโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจกับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศเวียดนาม. *พัฒนาการเศรษฐกิจปริทรรศน์*, 12(1), 82-106.
- มณีกัทร ไทรเมฆ. (2566). มุมมองด้านการเติบโตทางเศรษฐกิจต่ออายุคาดเฉลี่ยด้วยวิธี Granger Causality: กรณีศึกษา กลุ่มประเทศ CLMV (The Perspective of Economic Growth to Life Expectancy: Cambodia, Lao PDR, Myanmar and Vietnam). *Journal of Demography*, 39(1), 4.
- Audretsch, D. B., & Fiedler, A. (2022). The Vietnamese entrepreneurship paradox: how can entrepreneurs thrive without political and economic freedom? *Journal of Technology Transfer*, 47(4), 1179-1197. <https://doi.org/10.1007/s10961-021-09873-2>.
- Baccini, L., Impullitti, G., & Malesky, E. J. (2019). Globalization and state capitalism: Assessing Vietnam's accession to the WTO. *Journal of international Economics*, 119, 75-92. <https://doi.org/10.1016/j.jinteco.2019.02.004>.
- Bayrak, M. M., Marks, D., & Hauser, L. T. (2022). Disentangling the concepts of global climate change, adaptation, and human mobility: a political-ecological exploration in Vietnam's Mekong Delta. *Climate and Development*, 14(10), 935-944. <https://doi.org/10.1080/17565529.2022.2028596>.
- GENERAL STATISTICS OFFICE. (2023). *Exports and imports value by months of 2023*. General Statistics Office of Vietnam. <https://www.gso.gov.vn/en/data-and-statistics/2023/03/exports-and-imports-value-by-months-of-2023/>.
- ILOSTAT. (2023). *Statistics on wages*. Retrieved December 26, 2023, from <https://ilostat.ilo.org/topics/wages/>.
- Ngoc, B. H. (2020). Effects of Foreign Direct Investment and Quality of Informal Institution on the Size of the Shadow Economy: Application to Vietnam. *Journal of Asian Finance Economics and Business*, 7(5), 73-80. <https://doi.org/10.13106/jafeb.2020.vol7.no5.073>.
- Nguyen, N. A. (2022). Understanding the Socialist-Market Economy in Vietnam [Article]. *Emerging Science Journal*, 6(5), 952-966. <https://doi.org/10.28991/ESJ-2022-06-05-03>.

- Nguyen, T. P. (2019). Legal Reform and Struggles Against Precarity: The Case of State Workers' Early Retirement in Vietnam. *Pacific Affairs*, 92(4), 665-684. <https://doi.org/10.5509/2019924665>.
- Statista. (2024). *Vietnam: working age population 2021*. Statista. <https://www.statista.com/statistics/711237/vietnam-working-age-population/>.
- Tang, K. (2023). The political economy of special economic zones: the cases of Ethiopia and Vietnam [Article]. *Review of International Political Economy*, 30(5), 1957-1983. <https://doi.org/10.1080/09692290.2022.2152073>
- VOVWORLD. (2566, 2566-08-23). จนถึงกลางเดือนสิงหาคม เวียดนามได้เปรียบดุลการค้ากว่า 1 หมื่น 6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ. retrieve from <https://shorturl.at/pqFJM>.
- Vu, V. H., Soong, J. J., & Nguyen, K. N. (2023). The Political Economy of Vietnam and Its Development Strategy under China–USA Power Rivalry and Hegemonic Competition: Hedging for Survival [Article]. *Chinese Economy*, 56(4), 256-270. <https://doi.org/10.1080/10971475.2022.2136690>.
- Wischermann, J., Dang, T. V. P., & Sirait, G. M. (2023). The State in a Capitalist Society: Protests and State Reactions in Vietnam and Indonesia. *Journal of Contemporary Asia*, 53(2), 185-206. <https://doi.org/10.1080/00472336.2022.2038235>
- Worldbankdata. (2023). *GDP growth (annual %) - Viet Nam*. <https://data.worldbank.org>